

Arkivverket

postmottak@arkivverket.no

Oslo, 07.03.2019

Deres ref.: 2018/18143

Høringsvar – forslag til endringer i riksarkivarens forskrift om nye bevarings- og kassasjonsbestemmelser for pasient- og journalopplysninger i kommunale og fylkeskommunale helse- og omsorgstjenester

Riksarkivaren har sendt på høring forslag til nye bevaringsbestemmelser for pasient- og journalopplysninger i kommunale og fylkeskommunale helse- og omsorgstjenester. Forslaget til nye bestemmelser vil komplettere og delvis erstatte eksisterende bestemmelser i § 7-29 riksarkivarens forskrift. Hensikten er å bevare utvalgte pasient- og journalopplysninger fra døde personer (morsjournal), slik at de er tilgjengelig for forskningsformål i all fremtid.

Norsk Arkivråd vil gi innspill på noen av punktene Riksarkivaren ber om innspill på:

Kulepunkt 1: Høringsinstansene bes om å vurdere hvilke bevaringskonseptene som er mest hensiktsmessig, og gi begrunnelse

Riksarkivaren anbefaler funksjonskonseptet (K5), med forskningskonseptet (K7) som alternativ. Det er vedlagt en oversikt over eksisterende forskrift med speiling av nytt forskriftsforslag. I oversikten over hva som skal bevares for de ulike tjenestene ser det ut til å være gjennomgående at dokumentasjon om enkeltindividers undersøkelse, diagnostisering og behandling skal bevares. NA mener at kombinasjonskonseptene (Tjenestekonseptet K6 og Forskningskonseptet K7) er de mest fremtidsrettede, da de vil ta hensyn til det særskilte ved de enkelte tjenestene. Digitalisering vil kreve ny tilnærming til regler for håndtering og sikring av dokumentasjon. Det samme gjør det at utvikling av tjenesteyting på tvers av sektorer, virksomheter og mellom private- og offentlige aktører tiltar. Metoden for hvordan digitale arkiver sikres for langtidslagring er også under utvikling. Vi mener derfor at bevaringsbestemmelsene bør gå bort fra å gjelde enkelte dokumenttyper.

Kulepunkt 3: Er avgrensning av funksjoner tilstrekkelig klare i forslaget til ny forskriftstekst, slik at reglene vil være anvendbare i praksis; og kulepunkt 4: Er tjenester eller dokumentasjonstyper utelatt

Det offentlige kjøper oftere enn tidligere tjenester fra private tjenesteytere. Slik forslaget er formulert er det uklart om bevaringsbestemmelsene kun gjelder dersom tjenesten ytes av offentlige selv. Bevaringsbestemmelsene bør være tydelige på dette området, slik at det ikke er opp til skjønn om tjenesteavtalene med eksterne leverandører skal inneholde krav om sikring av bevaringsverdig dokumentasjon.

NA savner en klarere formulering av at dokumentasjon av styring og utvikling av den enkelte tjeneste i bevaringsbestemmelsene under bokstav a), og foreslår at punktene også omfatter «evalueringer» og «utredning» av tjenestene, og ikke kun «organisering» og evt. «planlegging» slik at dette blir tydeligere. Ikke minst er sikring av denne type dokumentasjon sentralt dersom hele eller deler av tjenesten leveres av eksterne eller private aktører.

Kulepunkt 2: Er det anbefalte funksjonskonseptet relevant og godt nok beskrevet i forhold til administrative og økonomiske konsekvenser

Forslaget viser til at det er utarbeidet flere rapporter som danner grunnlag for Riksarkivarens forslag til nye regler, bl.a. en samfunnsøkonomisk analyse der kostnads- og nyttevirkninger ved de ulike bevaringskonseptene blir vurdert. Kostnadene ved langtidslagring og tilrettelegging for forskning er noe kommunene selv må dekke, i motsetning til bevaring av pasientarkiv fra spesialisthelsetjenester (Helsearkivforskriften) der arkivene langtidslagres i helsearkivet på Tynset.

På side 7 i høringsnotatet (de to siste kulepunktene) står det at arbeidsgruppen *ikke* har klart å innhente informasjonsgrunnlag for å konkretisere kostnadene ved innsynsforespørsler og tilgjengeliggjøring av arkivmaterialet for forskerne. De har heller ikke vurdert kostnadene ved (antatt) høyere sikringstiltak for arkiv med sensitive pasient- og journalopplysninger.

Høringsforslaget er sendt ut rett før Arkivlovutvalget avgir innstilling, og den avgis 2. april 2019.

Norsk Arkivråd har forståelse for at det haster med en avklaring (materialet er bl.a. dårlig sikret), men stiller spørsmål ved hvorfor forslaget sendes ut like før Arkivlovutvalgets innstilling, da utvalget bl.a. nettopp skal se på oppgavefordelingen (inkludert kommuners arkivansvar mm). Vi antar også at Arkivlovutvalget vil mene noe om nettopp felles langtidslagringsløsninger for stat og kommune, fordi digital langtidslagring er komplisert og kostnadsdrivende, og av den grunn både av ressurs- og kompetansemessige grunner bør samles mye mer enn i dag.

Oppsummert:

- Kostnadene for kommune er mangelfullt utredet.
- Forslaget forutsetter at den enkelte kommune/IKA har tilstrekkelig kompetanse og kapasitet på dette i dag og i fremtiden

Vi mener derfor at langtidslagring av pasient- og journalopplysninger i kommunal- og fylkeskommunal sektor burde vært sett i sammenheng med strategi for utvikling av Helsearkivet på Tynset, slik at det kan bygges ett nasjonalt kompetansemiljø, investeringer i utstyr og løsninger kan utnyttes bedre og at forskere kan henvende seg ett sted.

Vennlig hilsen

Anja Jergel Vestvold
styreleder
Norsk Arkivråd